Ե 6891 1894 ՄԱՐՏ 9/21 ՉԱՐՇԱՆԹԻՀ 35 ԻՆՃԻ ՍԵՆԷ ١٣١١ ՐԱՄԱԶԱՆ ١٤ Ե· 6891

ԱՊՕՆԷ ՊԷՏԷԼԻ

	Սեռելէ	Ամբէ ալտը
Իսթանպոլ իլլին	80	40
Թաշրա իլլին վէ պուրսատա տաթա իլէ կիտէնլէր	100	50

Ղազէթամըզ հաֆթատա իկի տէֆա եանի չարշէնպէհ վէ ճիւմա իրտիսատ կիւնլէրի նէշր օլունուր։

Սահիպի իմթիյազ
ԿԱՐԱՊԵՏ Ց· ՓԱՆՈՍԵԱՆ

Մուդիրու վէ խոջէսի
Պապը Ալի ճատտէսինտէ 36 Նիւմէրօ

Մանզումէյի Էֆքիար

30 ԲԱՐԱ 30

منظومهٔ افكار
صاحب امتیاز و مدیر مسئولی
قره‌بت پانوسیان
مطبعه و اداره‌خانه‌سی
باب عالی جاده‌سنده ٣٦ نومرولی
دائرهٔ مخصوصه‌در

Direction du journal
MANZOUMEI EFKIAR
Grand' rue de la S. Porte 36 .

ԹԷՎՃԻՀԱԹ

ԻԼՄԻԵԷ

Խիստավէնտիկեար վիլայէթի, մէրքէզ նիհապէթի նահիպի սապրդ. ֆաղ. Բեամիլ էֆ. հազրէթլէրինէ,

Թրապիզոն վիլայէթի, մէրքէզ նիհապէթի Գուլսու Շէրիֆ նահիպի սապրգը ֆաղ. Մահմուտ էֆէնտիէ,

Հալէպ վիլայէթի մէրքէզ նիհապէթի Էրզրում նահիպի էսպազը ֆաղ. Զիհնի էֆէնտիէ։

Գոնիա վիլայէթի մէրքէզ նիհապէթի, Էնգարէ մէրքէզ նահիպի ֆաղ. Էսատ էֆէնտիէ,

Էնգարէ վիլայէթի մէրքէզ նիհապէթի Գոնիա մէրքէզ նահիպի ֆաղ. Հասիպ էֆէնտիէ թէֆվիզ պույրուլմուշ տուր։

ՏԱԽԻԼԻԵԷ

Սատրազամ վէ եավէրի էքրէմ ֆէխամէթլու տէվլէթլու ճէվատ բաշա հազրէթլէրի, տիւն Մապէյնի Հիւմայունու միլիւքանէէ ազիմէթլէ, պազը իրատաթը Սէնիյէեի ախզ ու թէլագգը էյլէտիքտէն սոնրա Պապը Ալիի թէշրիֆ պուեուրմուշլարտըր։

—Իրան տէվլէթինին Տէրսաատէթ սէֆիրի, տէվ· Միրզա Էսատուլլահ Խան հազրէթլէրի, ըէֆագաթընտա միւսթէշարը սէֆարէթ, Հասան Խան հազրէթլէրիյլէ, պաշ թէրճէման Յովհաննէս, վէ սէրքեար բէրտաղ Իսմայիլ խանլար պուլունտուգլարը հալտէ, էվվէլիսի ագշամ, զաթը սամիի ճէնապը Սատարէթբէնահինին, Նիշան թաշընտա քեալին տէվլէթխանէլէրինէ ազիմէթլէ իֆթար իթմիշլէրտիր։

—Շէրէֆսուտուր պույրուլան միւսատտէի Սէնիյէի ճէնապը Բատիշահի իւզէրինէ, Ռում Բաթրիկի ռիւթ· էֆ· հազրէթլէրի, էվվէլքի կիճէ Մապէյնի Հիւմայունու ճէնապը միւլիւքանէէ ազիմէթլէ իֆթարտա հազը պուլունմուշտուր։

—Ֆիլէմէնք տէվլէթինին Պէրլին սէֆարէթինէ նագլ օլունան, պարոն Վան Թէթս ճէնապլէրի, եարընքի բէնճէնպիհ կիւնիւ շէհրիմիզտէն ազիմէթի մուգաբրէր օլմասը միւնասէպէթիյլէ, էվվէլքի ագշամ միւսաֆիլէյհին շերէֆինէ օլարագ, Ալմանեա սէֆարէթխանէսինտէ պիր զիեաֆէթ քէշիտ իտիլմիշտիր։

—Տախիլիթէ, Պահրիեէ Ատլիեէ վէ Նաֆիա Նազըրլարը իլէ Թօքխանէ միւշիրի, վէ մուհաճիրլինի գոմիսիօնու բէյիսի վէ խարիճիեէ միւսթէշարը Լրաշալար հազարաթըյլա, ըիճալը Տէվլէթի Ալիեէ, Ինկիլթէրա սէֆիրի ճէտիոի ճէնապլէրինի բէսմէն զիեարէթ իթմիշլէրտիր։ սէֆիրի միւշարէլէյհ տախտ տիւնքի կիւն վիլայէթի ֆիխամ հազարաթընա իատէի զիեարէթ էյլէմիշտիր։

—Ցիւնքի կիւն տաիրէի Ատլիեէ մէէմուրին վէ քէթէպէսինէ, հասըլաթտան պիր մասաշ վէրիլտիկի իշիտիլմիշ տիր։

—Մամուրէթ իւլ Ազիզէն (խարբութ) եազըլարընա կէօրէ, միւթէմատիէն եազան գարտան հէր թարաֆ եօլլար դարանմըշ, վէ շէհր իչինտէ պիէ դար պիր արշընա եազընարը։

Պու սէպէպտէն կէչէն հաֆթա շէհրի մէզքիւրէ, Սթամպօլտան վէրտիկնէ ինթիզար օլունան բօսթա, վագթը մուայէնտէն 3 կիւն սոնրա, վէ Պաղտատա բօսթասը իսէ, 5 կիւն սոնրա վարիտ օլմուշտուր, Տիւարպէքիրտէն կէլէն Պաղտատա բօսթասը, պէյնլէրի իքի պուչուգ սաաթտան իպարէթ օլան Արզընի մատէնինէ իքի պուչուգ կիւնտէ կիտէպիլմիշտիր։

—Էվվէլճէ Մէրսին պէլէտիէսի թարաֆընտան Էվրօբաեա սըբարը օլունան իքի ատէտ տէմիր իսկէլէնին, պու քէրրէ վիրուտ էյլէտիկի, վէ ինչաաթա պաշլանմագ իւզրէ պուլունտուղու իչար օլունմուշ տուր։

—Մէրսին նահիպի ճէտիոի ֆաղ. Սէրվէթ պէյ մահալը մէէմուրիէթինէ թինէ միւվասէլէթ էյլէմիշ տիր։

—Սըրպիսթան ըէսմի զազէթասընտա օգունտուղունա կէօրէ Տէրսաատէթ սէֆիրի կիպի, Բէթրէսպուրկ Սըրպիսթան սէֆիրինին տախի, եէնի գապինէ թարաֆընտան ազի մուհագագ իմիշ։

—Գասապա շըմէնտըֆէր խաթընը, Մ· Նաքէլմակէրս թարաֆընտան թէչքիլ օլունան, Օսմանլը շիրքէթի նամընա միւպայեասընա տաեիր, ագտ իտիլէն մուգավէլաթ վէ մուգաբրէրաթը սաեիրէնին, Գասապա խաթընը շիրքէթի մէճլիսի իտարէ ազասըյլա, Մ· Նաքէլմակէրսին թէչքիլ իթտիկի հէյեթի սարրաֆիեէ վէքիլի թարաֆընտան գապուլ վէ իմզա իտիլմիշ օլմուղու իչիտիլմիշ տիր։

—Պուլկարիսթանտա թէչքիլ իտիլմիշ օլան սէյրի սէֆաեէին գումբանեասը հիսապընա օլարագ, Լոնտրաեա իքի վարօր սըբարը իտիլմիշ տիր։

—Արապկիրտէ չիտտէթլի գըզմըգ խասթալըը զուհուր իթմիշ օլմուղու մահալլինտէն եազըլմըշտըր։

—Իքմալի թահսիլի ֆիւնուն իտէրէք, պու սէնէ Մէքթէպի հարպիեէտէն նէչէթլէ, մէքթէպի մէզքիւր թալիմ մուավինլիկինէ թաեին գըլընմըշ օլան Պէյիքթաշ մուհաքքըզ սաատ· հաճի Հասան բաշա հազրէթլէրինին մախսուսու, միւլազիմ Մէհմէտ էմին պէյին, մէզքիւր մուավինլիք Աֆոհատէսինտէ գալմադ իւզրէ, եավէրանը հազրէթի Բատիշահի սիլքի ճէլիլինէ գայտու իտխալի խուսուսունա իրատէի Սէնիյէի հազրէթի ճիհանպանի շէրէֆմիւթալիդ պույրուլմուշտուր։

—Թունուսլու Սալիհ էֆէնտիէնին Ատլէր նամ պանգատա ունուԹտուղու պին ֆրանգըզ բոլիչա պէտէլինի մումաիլէյհին իմզասընը Թագիտէն տիկէր ինգա վագիտէրէք Թահսիլ ֆիթտիքլերի իտտաա օլունմասընտան տոլաեը, մազնունուալէյհ օլան մէզքիւր Ատլէր պանգասը միւտիրի իլէ, եազընը հագգընտա թէտգիգաթ, վէ մուամէլաթը գանոնիյէնին իֆա իտիլմէքտէ օլտուղունու «Սապահ» եազընը։

—Պու սէնէ գըշընը չիտտէթի հասէպի իլէ, մահսուլաթընը ազըղընտան Տէրսիմ, վէ Տիեարպէքիր վէ մահալի սաեիրէտէն խարբութ գասապասընա պիր թագըմ ֆիուգարանընը, ֆէվճ ֆէվճ կէլմիշ օլտուղունու, Լվէ պունլարընը իաշէսի ի չիւն պիր չարէ թէհարրիսի լիւզումու, նազարը տիգգաթա ալընարագ, վալիի վիլայէթի էնիս բաշա հազրէթլէրի տերհալ ռիեասէթի ալիյէսինտէ օլմադ իւզրէ պիր իանէ գօմիսիօնու թէշքիլի իլէ· ճէմի իեանաթա իպթիսաբ՝ վէ գասապաճատա պէօյլէ պիր իանէ գօմիսիօնու թէշքիլինի էմր պուեուրտուգլարը, վէ չիմտիեէ գատար ճէմ օլունան իանաթընը մըգտարը 12 000 ղրշ· պալիդ օլտուղու մահալինտէն եազըլընօր։

—Սէր ֆօմօկրաֆիի հազրէթի Շէհրիեարի իզզ· Ապտուլլահ պիրատէրլէրին սանասթլարընտաքի մէհարէթի ֆէվգէլատէլերի, Գարատաղ բրէնսի Նիգօլա հազրէթլերի ճանիպինտէն թագտիր օլունարագ, քէնտիլերինէ պիրեր գրթա Տանիլօ Նիչանը իհտա գըլընմըշը էյիտիլմիշ տիր։

—Պա իրատէի Սէնիեէ Մէքթէպի Թըպիեէի Շահանէտ ինչա օլունանագ պիր աշը խանէ տաեիրէսինին ամէլիեաթը ինչաիեէսի, Շէհիր Էմանէթինճէ միւնազասաեա վազ իտիլտիկի իշիտիլմիշ տիր։

—Երզրում վիլայէթի տախլինտէ պազը գուրատա զուհուր իթմիշ օլան գօլերա իլլէթինին քիւլլիէն ինտիֆաի հասէպիյլէ, գարանթինալարը պու քէրրէ լազվը խուսուսու մէճլիսի սըհհիեէճէ գարար վերիլերէք, քէյֆիեէթին իգթիդա իտէնլերէ պիլտիրիլտիկի ի չիտիլմիշ տիր։

—Ախիրէն Պէհիմնիտ չիտտէթլի հարաքէթի արզ վուգու պուլմուշ իսէտ, համտ օլսուն պիր կէօնա թէլէֆաթ օլմամըշ տըր։

—Պէյօղլունտա քեային Բանանիա նամ Ռում քիլիսէսինին տարլըը ճիհէթլէ, քեաֆֆէի մէսարիֆի Հաճօբուլօ էֆէնտի թարաֆընտան թէսվիթէ օլունմագ իւզրէ, մէզքիւր քիլիսէ թէվսի գըլընաճագ իմիշ։

—Կէչէն հաֆթա Մաքրիքէօյունտէ զահեէթլէ տիլսուզ պիր ֆաճիավուգու պուլմուշ տուր։

Միւթէպէր պիր այիլեէ մէնսուպ պիր էրմէնի գըզը կէչէն քաղար իրթէսի կիւնիւ Պէյօղլուտան Մաքրիքէօյունտէ մուզիմ, ագրապալարընտան պիրիսինին խանէսինէ կիտերէք, քիպրիթ պաշլարընը գօրարուպ, զէհիրինի սու իչինէ հալլ իթտիքտէն սոնրա իչեր իսէտ զէհիր օ անտէ թէէսսիր իթմէսիկլինտէն թագիթլեր ճէլպ օլունուր, հալպու քի զէվալը գըզ ճըզազը բէնչէի էճէլտէն գուրթար մաղա մուվաֆֆագ օլամատըգլարընտան պի չարէ միւթէէսսիրէն վէֆաթ իթմիշ տիր։

—Լանկատա վուգու պուլան պիր ճինաեէթտէն տոլաեի չէնտ մահտան պէրու մէվզուֆ պուլունան Պալի բաշատա Մէյխանէճի Զէրքէզ Եօրկինին պու քէրրէ հէյեթի իթհամիեէտէն պէրաեթինէ գարար վերիլերէք սէպիլի թախլիեէ իտիլմիշ տիր։

—Ցիւնքի կիւն սաաթ 6տա Գարաքէօյտէն Պէյօղլունա չըգմագտա օլան պիր թրամվայ արապասը, պիր թանզիֆաթ արապասը արասընտա միւտիշ պիր միւսատէմէ վուգու պուլարագ, թրամվայ արապասընին օգու թանզիֆաթ արապաճրը Ահմէտին կէօքսիւնիւ խուրատէխաշ իթմէքլէ, միւթէէսսիրէն վէֆաթ իթմիշ տիր։

—Զըգան բաղար կիւնէս Լանկատա Ռում քիլիսէսի իթթիսալինտէքի Ռում պագալ չըրաղը, քէօյտէ տուրան հէյվանը իլէ ժարագա իտիպ, գօնչուսու պուլունան զավզավաթճը սրաեա կիրիպ աերըմագտա իքէն, պագալ չըրաղը համիլ օլտուղու պուչագա զավզավաթճըը փալչասընտան վուրմուշ տուր։

Մէճրուհ Նագընտաքի էճզանէնէ կէժիթիրիլիպ լաղըմ կէլլէն թէտավի օլունարագ պէյէտիեէ խասթախանէսինէ կէօթիւրիլմիշտիր։

Պագալ չըրաղը ֆիրար իտիպ էլան էլէ կէչմէմիշ իսէտ տէրտէսթ իտիլէճէկի չիւպհէսիզ տիր։

—Ցիւն սապահ սաաթ 2 պուչուգ բատտէլերինտէ, Գասըմ բաշա իսկէլէսինին 130 նիւմէրօլու սալարուրեասը, թիւճճարտէն Տիմիթրի Եուվանիտիս նամ թաճիրին թահմիլ իլլէմիշ օլտուղու 130 չուվալ ուն իլէ, քէօքրիւտէն կէչտիկի զէման, Խալիլ գարտանը սիւվար օլտուղու Իտարէի Մախսուսէնին 1 նիւմէրօլու Բէնտիք վաբօրու, քէօքրիւտէն պատէլ հարէքէ սալարուրեանը պաշ թարաֆընա պին տիրերէք գըրմըշ, վէ տերունէնէ սու կիրմէքլէ ունլար քեամիլէն սու իչինտէ գալմըշ տըր։

Մուախխէրէն սալարուրեա Լիման իտարէի ալիեէսի էօնիւնէ կէթիրիլերէք ունլարըն իմրաճը իլէ օղրաչըլմըշ տըր։

—Վան չէհրինին Թէպրիզ գարուսու էհալիսինտէն՝ կէնճ օղլու Տէրվիշ նամընա 13 եաշընտա պիր չօճուգ ասըլը օլարագ պուլունմուշ օլտուղունտան պու պապտէ մահէլլինտէ թահկիգաթ իճրա իտիլմէքտէ էվվէլ։

—Արապկիրտէ Պետրոս նամ չախսընը ֆաղը ու զարուրէթի հաճէպիյլէ՝ քէնտի քէնտիսինի ասրպ նէֆսինի թէլէֆ իթմիշտիր։

—Արապկիրտէ Դօնթիք Սրթինին 40 եաշընտա պուլունան զէվճէսի Աննանը, կէչէնտէ կիւճիւզիւն խանէսինտէ պօղազընտան պողուլարագ թէլէֆ իտիլտիկի, վէ հիւքիւմէթճէ միւթէճասըը արանըլմագտա իտուկի մահալլինտէն եազըլմըշտըր։

—Պրուսատան վարիտ օլան պիր մէքթուպտա տէնիլիեօր քի, Դարահիսարը կէեիքլեր նահիեէսի է հալիսինտէն տէմիրճի Պէքիր, վէրիւֆէգաի սաեիրէսի Ինճիրլի այնէլերինտէ ֆահիշէ օյնաթտըրմագտա լար իքէն, պէյնլերինտէ հասըլ օլան միւնադտա իւզէրինէ, մէրգում Պէքիր Շէրիֆ օղլու Մուսթաֆա չավուշու պուչագլէ ճէրհ իտէրէք ֆիրար իթմիշ իսէտէ, տէրտէսթ օլունմուշ, վէ մէճրուհ տախի իքի կիւն սոնրա վէֆաթ էյլէմիշտիր։

—Մուտանեա գազասընը Միշեօլու գարիեէսի ճիվարընտա տէկիրմէնճիլիք իտէն հաճի Տիմիթրի օղլու Բանտէլի նամ շախս, տէկիրմէն թաշընը գալտըրտըղը էսնատէ ալթընտա պուլունան ազաճըն, տիվարտա ասըլը օլան չիֆթէ թիւֆէնկէ թագըլարագ եէրէ տիւշմէսիյլէ, թիւֆէնկ աթէշ ալմըշ վէ չըգան սաչմա մէրգումուն սոլ աեազը գապասընա իսապէթլէ մէճրուհէն վէֆաթընա սէպէպ էյէմիշտիր։

ՏԷՐՍԱԱՏԷԹՏԷ ՎԷՖԱԹԱԹ

Փեւրվարըն 26ընճը կիւնիւնտէն մարտըն տէօրտիւնճիւ կիւնիւնէ գատար, Տերսաատէթ վէ ճիվարընտա, պիր հաֆթա զարֆընտա հէր նէվ խասթալըգտան վուգուա կէլէն վէֆիեաթըն մըգտարը պէր վէճճի աթի տիր։

	Զիւրնար	Իճնա
Իսլամ	101	121
Խրիսթիեան	72	54
Մուսէվի	12	8
	185	183
Ճէման եէքիւն		368

Ճիւզիյէթտէն պիր չէյ օլմասը հասէպիյլէ զազէթամըզ պէտէլինի կէօնտէրմէքլիքտէ կիճլիք կէօրմէքտէ օլան զաթլար իլէ ապօնէ եազըլմագլըգ արզուսինտէ պուլունան զաթլարը,

Իզմիտտէ Թէրզիեան Յակոբ,
Կէյվէտէ Կարապետեան Ագարիկ,
Պիլէճիքտէ Բէչկէքեան Յակոբ,
Նալլը խանտա Թէրզիեան Յակոբ,
Էնգարէտէ Կիւլպէնքեան Յովհաննէս,
Գայսէրիեէտէ Գալթագճեան Ճիվան,
Իզմիրտէ Փանոսեան Յովհաննէս,
Պալըքէսիրտէ Ագարեան Յարութիւն,
Պանտըրմատա Ալլահվէրտիեան Համբարձում,
Պուրսատա Ս· Դանիէլեան Դրիգոր,
Թէքիրտաղատա Գուզուքէպապեան Համբարձում,
Գասթամունիտէ Զամպագճեան Միսակ,
Էսկի Շէհիրտէ Յակոբեան Դանիկ,
Ատանատա Բաթարանեան Ահարոն,
Թարսուսատա Դուեուժճեան Յակոբ,
Մէրսինտէ Մէսթճեան Միրիճան,
Թոգատտա Ղազարոսեան Կարապետ,
Ղարպ Թարապլուսունատա Պալեան Աւետիս,
Մըսըրտա Տէր Ադամեան Կարապետ,
Իսկէնտէրունտա Ուզուրլեան Յակոբ էֆէնտիլէրէ միւրաճաաթ վէ իթաեէ հիմմէթլէրինի իսթար վէ ըէճա իտէրիզ։

ճէք խիչ, հայպու քի պիղճէ պու տախի թատրիզ միւհթաճարը։

* * *

Կէյչէն հաֆթա զաղէթանըն պի բինտ Փարիսէն եազըլարագ տէրճ իտիլէն պիր մէքթուպա նէզարէն, մահէլլի մէզպուրտա կէրչի չէնտ սէ-նէ մուգատէմ պիր մատուռ քիւ-չատ իտիլմիչ, վէ պիրտէ Թաղ խորհուրդ թէչքիլիյլէ Փաթրիզ խանէ-նէ պիլարիլմիչ, վէ օրհնութիւն կոնդակը կէօնտէրիլէրէք, օրատա պուլունան պիր քահանայ մաարիֆէմիյլէ, իճրայէ աեին իտիլմէկէ վէ Ս. Պատարագ թագտիսինէ պաշ-լանըլմըշ, վէ ճէօմաթտա մէճմուն վէ մէսրուր օրմուշ իսէտ, էսէֆ վէ հատտէն զիեատ էսէֆ վէ հիճապ օլունսա ճաեիզ տիր քի, Փարիս կի-պի պիր մէմլէքէթտէ, մէզքիւր մա տուռումուզտա, նէ պիր Շարական, նէ պիր Մաշտոց, նէ պիր Տօնացոյց, նէ պիր ժամագիրք, նէ պիր Ճաշոց վէ նէտէ պիր Յայսմաւուրք պու-լունմատըզընտան, վէ հալիյլէ նի-զամընտա դպիրլէր վէ տիրացուլար օրմատըզը իչին, ճէօմաթտան պա զըլար, էլէրինտէն վէ տիլլէրինտէն կէլտիկի մէրթէպէ դպիրլիք, տիրա-ցուլուգ վէ սարկաւագլըգ իթտիք-լերինտէն, նիզամըզ եանի գարմա-գարըշ սուրէթտէ, հէրքէս պիտի-կինի վէ բասթ կէլտիկինի օգու-մագտա իմիշ։ Վէ տահա զիեատէ էսէֆ օլունաճագ պիր խուսուստա չուտուր քի, պազըլար պու կիտիշ տէն տօլաեը էսէֆ պէեան իտիպ վէ պունուն պիր չարէսի տիւշիւն մէքլիկի թէքլիֆ իյլէտիքլէրինտէն, պէսպէլի էքսէրիյէթ, մէզհէպէ էհէմմիյէթ վիրմէք իսթէմէտիկին տէն, «ա՛տամ սիզտէ, նէ՛ պէեիս վարարը, մէրամ պիր քիլիսէ աեին ու առէթի իճրա իթմէք տէկի՞ մի տիր, իշթէ պէօյլէտէ օլուեօր, էմ մա, պու կիւն ֆիլան եա ֆիլան Դիրք, Աւետարան վէ Շարական օ-գունաճագ եէրտէ, պաշդա պիր Դիրք պաշդա Աւետարան վէ պաշ-դա Շարական օգունուր իմիշ, նէ՞ դարարըվարարը . . .» տիմէքտէ ի-միշլեր։

Պիլմէեիզ չու ճայի հիճապ հա-լէա տեվամ էթմէքտէ՞միտիր, եօգսա Կրօն. ժողով Թարաֆիզնտան իճապընը իճրասընա միւսարաաթ օլունմո՞ւշմուտուր, էկէր հալէա տէ-վամ իթմէքտէ իսէ, միլէլի սաեի-ըէ նէզտինտէ, պու մէրթէպէ պիր մահճուպիյէթէ սէպէպիյէթ վի-րիլմէքտէն իսէ, մէզքիւր Մատուռ պիւթիւն պիւթիւն գարատըլսա պիզճէ տահա իեի տիր, վէ պին քէրրէ իեի տիր։

Հայտէ սաեիր պատիի էսէֆ պուլունան հալլէրիմիզէ պիրէր մա նէսրզ էօզիւրլէր պուլարագ քէն-տիմիզի ալտատալըմ, հալպու քի ուրբի մէզհէպճէ տէրքեար օլան պու մէրթէպէ չարբըգ վէ չիրքին կիտի-չիմիզ՞նէ տիեէլիմ, Ամա՛ն եա-Բէպպիմ, հէր մատաեը, հէր ալա-ֆրանկալըզը իճրա իտիպ, պիր Թա-րաֆտան քէնտիմիզի մէտէնիյէթ մէրտիվէնինին թա եիւքսէք գատ-մելէրի իւզէրինտէ, վէ Թարագը վէ Թէգատիմինտէ Թա իլէրու-լէրինտէ կէօրմէք իսթէտիկիմիզ հալտէ, տիկէր Թարաֆտան իսէ հա-լէա եալընըզ պիր քիլիսէճէ հալի-միզի պիլէ տիգգաթ իտէ՛մէմէք-տէեիզ։

Պու հաֆթա փետրուար 28 Թա-բիխլի վէ 1 Նիւմէրօլու Կազէթ Մէտիգալ տ'Օրիան նամ հէքիմէր ճէմիյէթի զաղէթասընտա, տօգ-թօր Եաղուպեան էֆէնտի Թարա-ֆընտան մէզքիւր ճէմիյէթէ Թագ-տիմ գըլընան, հէքիմճէ եանի քէ-սիլմիշ պիր խըրթլագ մէսէլէսինէ գարշըլըգ, Թէքրարէն «չայեանը էմնիյէթ վէ էհէմմիյէթ պիր չէյ տէկիլ տիր» տէեի ճէվապ վի-րիլտիկի, վէ հաթթա եաղուպեան էֆէնտի քէնտի իտտիֆաքնտա իս-բար իյլէտիկինտէն, ատէթա պիր պօշ լագըրտը տըր մագամընտա ըէտտ իտիլտիկի, վէ հէքիմլիք պէօյ-լէ պիր հալի զապուլ իտէմէզ ֆէն-նէ գարշը տըր տէնիլտիկի, մաթէ-էսսիւֆի ազիմ օգունմուշ տուր։

* * *

Կէյչէն կիւն զաղէթալարտան ա-լարագ պիզ տախի Պէյօղլու քիլի-սէմիզ հէյլէթի իտարէսի Թարա-ֆընտան կէլմէքտէ օլան Զատիկ կիւնլէրի միւնասէպէթիյլէ, Գուր-սա Առաջնորդու Դեր. Բարթուղի-մէոս Սրբազան հաղրէթլերինին քա-րոզիչիկէ Թայեինի իչին Բաթրիգ-խանէնէ միւրաճաաթ օլունտու-զունու պիլտիրմիշ իտիք, հալպու-քի, սօնրատան իշիտիլտիկինէ կէօ-րէ, Ամեն. Ս. Պատրիարք հաղրէթ-լերի Թարաֆընտան, Արմաշ միա-բանլարընտան, չու բուհանի վաղի-ֆէնին իճրասը նիյէթիյլէ, Արժ. Ներսէս վարդապետ տավէթ իտիլ-մէքտէ իմիշ տիր։

* * *

Կէյչէն կիւնլէր զաղէթալարտա, առաջնորդ պուլունմասան մահէլ-լերէ, Բաթրիգխանէ Թարաֆընտան պիրէր միւնասիպ բահիպին առաջ-նորդ Թայեին օլունաճաղընա, վէ չու մէէմուրիյէթի դապուլ իտե-րէք կիթմէեէնլերէ, պուրատա հիչ պիր քիլիսէ կէօսթէրիլմէտիքտէն պաշդա, պիրէր մանասթըրա կէօն-տերիլէճէքլէրինէ տաեիր պիր ֆիքր ու Թէսավվուր պուլունտուղու օ-գունմուշ իտի, սօնրատան «Արև-ելք»տէ օգունտուղունա կէօրէ, մէզքիւր ֆիքր ու Թէսավվուր Թէպ-տիլիտիլէրէք, առաջնորդսուզ պու-լունան օն պիր մահէլլէ, Պատրիար-քական փոխանորդ սրֆաթըյլա պի-րէր վարդապետ վէ եախօտ եպիս-կոպոս կէօնտէրիլմէսինէ, վէ պուն-լարընուֆուզ վէ հայսիյէթլերի տէ-րէճէլի լաշըմէտէ օլուն նիեէթիյ-լէ, հիւքիւմէթի Սէնիյեէտէն, Թըպ-գը պիր առաջնորդ միսիլլու ի-տարէ մէճլիսլէրինտէ պուլունա-պիլմէյէրինէ տաեիր միւսաատէ Թահսիլի իսթիրհամընա գարար վիրիլտիկի կիպի, պունլարըն մէ-սարիֆլէրի իչին լազըմ կէլէն մէպլաղըն վիճուտէ կէթիրիլմէսի իչին տախի, մանասթըրլարըն Թէմ-լէր իլէ պիրլէշտիրիլմէսինէ, վէ իւչ տէֆատա Թահսիլ օլունմագ իւզրէ խանէ պաշընա եա նագտ, վէ եա-խօտ բարա Թահսիլինի ասլա ի՞ն-թիմալտէն կէօրմէմէեիզ։

Զաթէն էսասը մատտէ կէօսթէր-մէքտէ իսէտէ սարահէթէնտէ ան-լաշըլմըզընա կէօրէ, պու խանէ պա-շընա 6 դ. վերկինին Թահսիլի եա-լընըզ Պատրիարքական Փոխանորդ-լար հագգընտա ճարի օրմաեը, իլ-լա ուժուժէն առաջնորդլար հագ-գընտա տախի ճարի օլաճագ իմիշ, վէ հաթթա պու Փաթրիգ վէ քիլի ու սուլի մուվագգաթ օլտուղունտան, եինէ էհալինին քէնտի առաջնոր-դունու ինթիխապ իթմէսիտէ պա-գը գալպճագ իմիշ։

ՕՐԹԱԳԵՂԸ

ԵՐԵՒԱԿԱՑԱԿԱՆԻՆ ԵՒ ԻՐԱԿԱՆԻՆ ՄԷՋ

Ամեն անոնք, որ քննութեան մը նախորդ իրիկունը անցուցած են, չուտով կրնան ըմբռնել իմ անցած շաբաթ գիշերուան վիճակս, որով հետեւ այդ օրը այնպիսի դէպք մը պատահեցաւ, որ հետեւեալ առտուն (կիրակի) ես ստիպուած էի Օրթագեղ երթալ, իմ մէկ հիւանդ բարեկամիս այցելութեան։

Պէտք է նախ խոստովանիմ որ, մինչեւ այդ օրը, ես բնաւ պատեհութիւն ունեցած չէի Օրթագեղ երթալու, և դատելով այն տեղի աղտայնոց նկատմամբ լսածներէս, կը կարծէի թէ մեծ ճգնաժամ մը պիտի անցնէի յաջորդ կիրակին, ուստի անբացատրելի դժուարութեամբ ձեռք անցնելով Զալըքեան Քերականութիւնս ու Օլլէնտորֆս, սկսայ նախապատրաստութիւններ տեսնել, վաղուան ճամբորդութեանդս մէջ գործածելիք խօսակցութեանցս համար։

Դիշերուան ժամը վեցը զարկաւ և դեռ ես անդադար կը կրկնէի, «Ո՞ր իցէ հայր քոյ, ոչ կարեմ ըմպել զդինի, եհաս ժամ գնալոյ, հայր իմ և մայր իմ ողջոյն տան ձեզ. զի՞ եղեւ զի ոչ մարդացաք լսել զհիւանդութենէ քումմէ, թոյլ տուք ինձ անկանիլ յոտի, զի ձայնք չչակաց նաւուն հասանին յականջս իմ»։ Քերականութիւնը ձգելուս պէս Օլլէնտորֆն էր ձեռքիս. «Ո՞վ ունի իմ կօշիկս, քի՝ ա մօն տուլիէ. ժամը քանի՞ն է, քէլ էօռ է թիլ. իմ ոսկիէ կոճակս ունի՞ք, ավէ՞ վու մօն պութօն տօ՛ր»։

Եւ այսպէս մէկ կողմէն գրաբառ, միւս կողմէն դաղիերէն պատրաստած պահուս, անդադարաբար աչքերս գոցուեր են, ու սկսեր եմ քնանալ։

Ա՛խ, քանի՛ քաղցր էր այդ քունը։—

Երազիս մէջ Օրթագեղ եմ գընացեր, ուր քառասունի մօտ երիտասարդներ, հագուած ըստ վերջին նորաձեւութեան, քարափին վրայ կերթեւեկէին, զուտ ոսկեդարեան գրաբառ մը խօսելով, մինչդեռ քիչ մը անդին, նոյն թուով նազելաճէմ օրիորդներ Փարիզի սալոններուն յատուկ գաղիերէնով մը իրենց «իտէալը» կը բացատրէին իրարու։ Ոսկեճամուկ ծանրագին համազգեստ հագած կառապաններ, իրենց աթոռակին վրայ նստած՝ «Լէվանթ Հերալտ» կը կարդային անխռով դէմքով, և ընտրեալ ժողովրդեան հոծ բազմութիւն մը կը շրջագայէր ծովափին վրայ ձկներուն հետ կատակներ ընելով։ Զկար բան մը՝ որ գռեհիկ ըլլար. տեսարան մը՝ որ հասակաբաստեղծական երեւոյթ ունենար. կարծես յատկապէս ընտրեալ դասակարգի մը համար ստեղծուած էր այդ դիւղը, ուր ձկնավաճառներն ու մրգավաճառներն իսկ համալսարանական ըլլալ կը թուէին, և «սաթրճիներ»ն ու մանրավաճառներն անգամ, «ստանաւոր» կընէին իրենց սակարկութիւնը։

Տիկին մ'որ պատուհանին ետին նստած Միւսէի «Խոստովանանք»ը կը կարդար, ապակին վեր առնելով հրեշտակային ձայնով մը կանչեց «սապօնճիին»։

Ի զի՞ն քանի՞ դահեկանաց վաճառի։

Կենդենարն կրէտական աճառի։

«Սապօնճին» չընայելով որ կըռնակի օճառին ծանրութեանը տակ ընկճած՝ չէր կրնար քայլերը շտկէ շիտակ փոխել։ կանկ առաւ Տիկինին առջեւ, ու երկու քայլ ետ երթալէ վերջ, գլխովը խոնարհութիւն մը ընելով պատասխանեց։

Շնորհ ունիմ մատուցանել զիմ յարգանս։

Տիկնոջդ՝ յոր չիցէ լուեալ անարգանս։

Սակս օճառին զի՞նչ ինչ պիտոյ են մեզ բանք,

Պա՞րտէ առնել, յամենայն ժամ նախերգանք։

Տիկինդ բարի հաճեաց ի մեզ հրամայել,

Եւ ծառայից՝ անկէ զհրաման ձեր կատարել։

Որչափ որ գիւղին գէպի ներսերն յառաջանայի, այնչափ հիացումս կը կրկնապատկէր, և դիս ա նարժան կը գտնէի այդ հողին վրայ սաք կոխելու, ճոխութիւն մը հարստութիւն մը, փառք մը, ողողած էր ամբողջ գիւղը, և փղցիներուն մաքրութիւնն ու ծառուղիներուն կանոնաւորութիւնը, նոր Վէրսայլ մը կը պատկերացնէին աչքիս առջեւ, քանի մը քայլ ետ և ահա դիւթական ապարանքներու շարք մը, որոց ընդուսեայ վարագոյրներուն եռաւէն նշմարած ճոխութիւններս կ'ամչցնէին դիս սովորական լաթերով գիւղէն ներս մտած ըլլալուս ճիդ մը կ'ընեմ դարձեալ չոգենաւ վազելու և «վ անբաղդութեանս . . . Արթնցած եմ երազէս։

* * *

Ճամբորդութեանս պատմութիւնը չը պիտի ընեմ, չէ թէ անոր համար, որ չեմ կրնար գրել թէ «արեգակը մերձ էր մէջօրէին, երբ նաւապետը ճամբայ տուաւ թիւ 40 չոգենաւին, որ Վոսֆորի չոգենաւներուն ամենագեղեցիկն ու սրընթացն է, հիւսիսային մեղմ սիւք մը հովահարելը ուղեւորներու հոծ բազմութիւնը, որք խռնուած տախտակամածին վրայ ևն. ևն.», այլ մանաւանդ անոր համար, որ այսպէս հազար անգամ կրկնուած բաներ գրելը, պարզապէս աւելորդ կը համարիմ, այլ միայն սա չափն ըսեմ ուղեւորութեանս համար որ չոգենաւին մէջն ալ Զալըքեան Քերականութիւնս ու Օլլէնտորֆս անբաժան էին ինձմէ ու ամեն վայրկեան կը կրկնէի. «Տիկին պատիւ ունիմ ողջունել զձեզ. մատամ ժէ լ'ոնէօռ տը վու սալիւէ. հովանոցս կորսնցուցի, ժէ էկալէ մօն բարալիւի, քանի՛ աւուրք են յորմէ հետէ անկեալ կաս ի մահիճս։ Ամենքն ալ հանգիստ են, բաց ի քրոջըսմէն, որ կիրակի օրուանէ ի վեր քիչ մը անհանգիստ է. թու լը մօնտ է՛ թա՛ն պօն սանթէ, էքսէրթէ մա սէօռ, քիէ էօն բէօ էնտիսքօղէ տրբուի տիմանչ»։ Եւ իմ այս անկարող անիմաստ խօսքերս լսողներ կարծելով թէ խելքի պակասութիւն մ'ունիմ, կամաց կամաց ըսկսան հեռանալ քովէս, ու հեռուէն, շատ հեռուէն քննել շրթունքներուս պտտուքը, այնպէս որ չոգենաւ մտնելէս կէս ժամ վերջ չորս դիս մարդ մնացած չէր արդէն, բաց ի քանի մը հուժկու բեռնակիրներէ, որոնք զգուշութեան համար պահապան դրուած էին ինձ նաւապետին հրամանով, և եթէ քիչ մ'առաջ երթայի, պաշտօն ունէին զիս կապել, ու չոգենաւին մէջ անհաճոյ միջադէպի մը տեղի չը տալ, իսկ ծառայական բոլորովին անուշադիր չորս կողմս անցած դարձածներուն, անդադար կը կրկնէի ու կը կրկնէի Օրթագեղի մէջ ըսելիքներս, և ահա չոգենաւը կանգառաւ ու պօռացին՝ Օրթաքէ՞օյ...։

Նաւամատոյցին վրայ դեռ ոտք չը կոխած սկսայ փնտռել երազիս մէջ տեսած երիտասարդներս ու նազելաճէմ օրիորդներս. և ո՞վ յուսախաբութեանս, ի՞նչ կուզէք որ տեսնեմ անոնց տեղ, սեւցած մրոտած դէմքով ածխավաճառներ, աղտոտ բեռնակիրներ, կեղտոտ քրջահաւաքներ, աղբակիրներ դատարկապորտներ, սինլքորներ, և այն ամէն խեղճ ու կրակ թշուառները, որք ծովեզերքի աւազին վրայ շարուած, անդործ կը մրափէին։ Քիչ մը անդին երկու կառապաններ անլուր հայհոյութիւններով զիրար կը ձաղկէին, ու ձկնավաճառներու բազմիկ լաճեր փողոցին մէջ կեցած իրարու երեսին տիրմ կը նէտէին։ Արդեօք սխա՞լ տեղ եկած էի, արդեօք աչքերս զիս կը խաբէի՞ն արդեօք պատրա՞նք մ'էր, անկարելի բան էր, Օրթագեղը այսպէս չէր կրնար ըլլալ, և անշուշտ ես սխալած ըլլալու էի։

Վերջապէս կէս մը հաւատացեալ, կէս մը թերահաւատ, հասայ «Ֆէս խալիպճիի» մը խանութ. Վա՛յ թշուառակա՛ն, այս ի՞նչ փորձանք էր որ եկաւ գլուխս, ֆէս խալիպճիին գրաբառը կամ գաղիերէնը ի՞նչ էր. անտարբերութեամբ մը բացի Քերականութիւնս ու Օլլէնտորֆս, ու սկսայ թղթատել. բայց ո՞վ էր կրնաւոր, որ ես գտնայի ֆէս խալիպճիի գրաբառը, ուրիշ ճար չը կար, բառ մը ստեղծելու էր, որ հոմանիշ ըլլար խալիպճիին, եկու տես որ ես այնչափ խորունկ գրաբառ չէի գիտեր, բայց յանկարծ լոյս մը ծագեցաւ մտքիս մէջ, ու խալիպճիին խանութը մտնելով ըսի.

—Տէ՛ր, փակեղակաղապարտիպ կամ է ինձ, հայց առնել ինչ զառնէ ունիցէ,

—Պագսանա Մօչօ՛ն, ըսաւ խալիպճին— խօսքը հրեայ «լէստրօճիի» մ'ուղղելով — կալիպա սինեօռ սիզտէն օլմալը, նէ սէօյլէտիյինի անլաեամաեօրում, պագ նէ խթէեօր։

Սովորական լեզո՛ւ, անկարելի բան էր, որ մարդ Օրթագեղի մէջ հասարակ մահկանացուներու լեզուովը խօսէր, լսածիս հաւատալս չէր գար, և քիչ մնաց որ խալիպճիին վիզը պլլուէի «եղբայր եմք մեք» կանչելով, որովհետեւ չէք կրնար երեւակայել թէ ինչեր քաշեցի շաբաթնօրուընէ ի վեր, մինչեւ որ կարող եղայ չորս ու կէս բառ կոց ընել, գաղիերէնէն ու գրաբառէն, և ո՞վ կերաշխաւորէր որ մինչեւ երթալիք տեղս չը մոռնայի արդէն սորվածներս, և կամ խալիպճիին խանութը պատահածին նման չը պատահէր բառ մը, որ ոչ գրաբառ ունենար և ոչ գաղիերէն։ Մաղրելի ըլլալէ ազատելուս ուրախութիւնը, յաղթեց յուսախաբութեանս վրայ, և Մօչօնին առաջնորդութեամբ սկսանք յառաջանալ դէպ ի Եէնի Մահալլէ։

* * *

— Ո՞ւր են համալսարանական ձկնավաճառներն ու մրգավաճառները.

— Ո՞ւր են սալայատակին վրայ թև թևի տուած ճեմող ընտրեալ զոյդերը.

— Ի՞նչ եղան դիւթական ապարանքներն ու ծառուղիները.

— Ո՞ւր փախան ոսկեդարեան լեզու խօսող գրագէտները։

Այս հարցումներն ինձ ուղղելով մէկ կողմէն ճամբաս կը շարունակէի և միւս կողմէն ամեն կարելի եղած զգուշութիւն ձեռքէ չէի ձգեր, շուկային ամբողջ երկայնութեամբը խանութներուն փեղկերէն կախուած «չէրօզ» ձուկերուն եղերէն վրաս չաղտոտելու։ Ավրամներու, Լէվիներու, Խաիմներու, Պոխօրներու ստուար բազմութիւն մը կը վխտար մեր ճամբուն վրայ, եւ մինչեւ Տէրէ Իչի չը հանդիպեցայ գէթ մէկ անձի մը, որ երեւակայութիւնս իրականացներ։

Տէրէ Իչի՞, ո՞վ պիտի յանդգնէր յուսալ որ, Օրթագեղի մէջ Տէրէ Իչի անուամբ տեղ ըլլար, շատ շատ Զորահովիտ կամ Զորամէջ կրնար ըլլալ այդպիսի տեղւոյ մը անունը։ սակայն արդար ըլլալու համար պարտիմ խոստովանիլ որ, երկար պողոտայ մը կամ Տէրէ Իչի անուամբ, որոյ վրայ ձգուած է Պրուքլինի կամուրջին նման հսկայ դախտակեայ կամուրջ մը, կամուրջ, որ կրնայ

ութերորդ հրաշալիք համարուել, եթէ մարդ չհաւատեկի վրայէն անցընելէ։

Որովհետև սակարկութիւն ըրած չէի առաջնորդիս հետ, բարեխիղճ Մաչօնը ճամբան երկնցնելու և քանի մը փարայ աւելի ըրցնելու դիտմամբ ծամածուռ փողոց, մանուածապատ անկիւն, կիսափուլ չէնք, անելանելի զառի վեր չէր թողուր որ դիս չանցնէր, և ես որ առաջ տասը փարայ տալով դործը լմնցնել կը խորհէի, ամէն անդամ որ փողոցի մը ծայրն հասնէինք, մրտքիս մէջէն պարդևին սակը կը բարձրացնէի, և միանդամ դոհկըլայի որ Օրթաղեղը իր խսկութեամբը կը նայի ուսումնասիրել, —կամ իմաստասիրել եթէ այս է յիտակը—։

Ճամբան կ'ուղէի խօսքի բռնուիլ տեղացիներուն հետ, սակայն այս անդամ դրաբառն ու ֆրանսերէնը չէին որ կ'հասկեկէին զիս, այլ Հըրէից խօսած լեզուն, որմէ բառ մը իսկ չէի հասկնար, և ուր բնակողներուն մեծագոյն մասը ալքատ հրեայ ընտանիքեր էին։

Քանի՞ քանի՞ անդամներ զղջացած էի արդէն, այս հիւանդոտեսի ձախող դաղափարը յղանալուս, սակայն Մաչօնին հետքը կորսնցնելու երկիւղս, միջոց չէր ձգեր ինձ, ոչ զիղջի և ոչ ապաշաւի, այլ առանց ի նկատի առնելու թափած յորդ քրտինքս կը փութայի բլրակէ մը դէպ ի վեր մագլցելու փոքր մի ևս, և ահա տեսարանը կ'աղնուանայ բլրակին վրայ կընդնշմարուին չքեղ տուներու շարք մը, ցրոնցմէ մէկին առջև կանգ առնելով Մաչօնն չբացաթանցը մէջէն կը մռլտայ։

—Իշեմ եկլտիքը։

Աւելորդ է կրկնել թէ Մաչօնին պարգևին սակը տասը փարայէն մինչև հարիւր փարայի բարձրացած էր, զոր գրպանելով մեկնեցաւ, և ես բարեկամիս տանը դրռնէն ներս մտայ, որ, աւա՜ղ, այսօր գրեթէ գոցուած կը մնայ, բաղդին մէկ քմահաճոյքովը։ ՔԱՍԻՄ

(Արևելեան Մամուլ)

ԹԻՒՃԱՌԻԵԷ

Կէչէն հաֆթա՝դարֆընտա, բիացմըզտա ՝մուամէլաթը թիւճճարիեէ եկինէ մոռճիպի մէնմունիեէթ տէրէճէտէ տէյիլ իսի, սէրթ պուղտայ իլէ Կիրգա վէ Ազիմա պուղտաւընտան մէվրուտաթ վէ սաթըշ վուգու պուլմամըշ։ վէ վիրուտ իսէն 10000 քիլէ եուշդագ պուղտայ, պէհէր քիլէսի 15—15 պուչուգ դր։ ֆիեաթլա քեամիլէն սաթըմըշ։ վէ քիլէսի 7—7 պուչուգ դր։ օլան մըսրը իլէ գըյեէսի 19 վէ 22 պուչուգ 23 բարա բատտէսինտէ պուլունան չավպար։ վէ եուլաֆ իւզերինէ մուամէլէ կէօրիւլէմէմիշ, վէ պէհէր քիլէսի 7¾ դր։ տան 5000 քիլէ արբա էլտէն ՀԸԴԱԲԸՄԸՇԸՐ։

Ունա ճէլինճէ, կէչէն հաֆթա, մահալը միւխթէլիֆէտէն 10000 չուվալ վիրուտ իթմիշ, վէ մինասիպ ֆիյեաթլարա 6000 չուվալը սաթըմըշ, վէ գըյեէսի 12 պուչուգ 13 բարա օլան քէբէք իւզերինէ բէվանճը մուամէլէ կէօրիւլէմէմիշ տիր։

Կէչէն հաֆթա դարֆընտա, պէհէր 100 գըյեէսի—63 դր։ օլան ֆասուլեա իլէ, գըյեէսի 51—49—25 75—70—45—44—65—33—32 վէ 40 բարա բատտէսինտէ պուլունան նօխուտ, պագդա, սուսամ, քէնտիր հաշհաշ, բամուգ եաղը վէ գուլ օթու սխզուիթասընա թէսատիֆ լունմամըշ, վէ էվրօբա իշին գըյեէսի 48 բարատան 200 չուվալ քէթէն թօհումու սաթըմըշը։

Պաշլըճա իխրաճաթ էմիամամըզա կէլինճէ, կէչէն հաֆթա հինչ ճէհրի ֆիրուխթ օլունմամըշ, վէ գըյեէսի 15 պուչուգ դր։տան 2 սանտրդ թէլքէլ Պալըքէսէրի աֆիեոնու, վէ գըյեէսի 22 պուչուգ—22 ¾ դր։տան 19 չուվալ պէհեազ նիյտէ, էվէրէք։ վէ գըյեէսի 13—16 պուչուք դր։տան 7 չուվալ, Ճալօ, Գայսէրիյէ, Գալայճըգ քի ճէմանէէքիւն 26 չուվալ քիթրէ սաթըլմըշ վէ թիֆթիք իլէ հալը իւզերինէ ախզուիթա միւշահէտէ իտիլմէ միշտիր։

Մէվատտը քիւլիյէտէն կէչէն հաֆթա դարֆընտա հինչ Մաճարիսթան մալի կէլմէմիշ, վիրուտ իսէն 80 վարիլ Ուլատօլիգա իլէ 62 վարիլ սակը Ռուսիա իսրիրթօսու 38 պուչուգ՝ վէ 41 գըյեէսի պիր լիրաեա քեամիլէն սաթըլմըշ։

ԱՎՕԳԱԹ

ՏԷՅՕԹԻՐԷ ՏՕՑԻՐ

(6890 նիւմէրօտան մասատ)

(ՍԱՆՏԸԳ տէֆթէրինին չէքիլ իլէ թանզիմի։)

Ա։ Տիկէր տէֆթէրլէրին պաղըլարընտա տախի օլապիլէճէյի միսիլու, «սանտրգ» եանի գացատէֆթէրինէ եազըլաճադ օլան, կիրէն—չէրգան մէպալիղ։ այրը այրը սահիֆիլէրէ եազըլաճադ եէրատ, պիր սահիֆէտէ, այրը այրը ֆասըլալարա եազըլագիր օլտուղունտան, պու սուրէթլէ «սանտրգ» տէֆթէրինին հէր սահիֆէլէրինէ, 1, 2, 3, . . . սըրասընճա նիւմէրօ գօնուլուր։

Բ։ Սահիֆէնին յօղ թարաֆընտա, թարիխ, վէ սաղ թարաֆընտա. պիրի կիրէն վէ տիկէրի չէրգան մէպալիղէ մախսուս օլմադ իւզերէ, ղուրուշ վէ քիւսուրաթ, վէ «եէվմիեէ» տէֆթէրինին մատտէ նիւմէրօսու եազըլմադ իչիւն։ ֆասըլալար պուլունուր։ վէ տիկէր սահիֆէլէրին չէքիլէրի տախի, թըպգըսը օլուր։

Գ։ «եէվմիեէ» տէֆթէրինէ դայտ օլունմուշ վէ անճադ նագրտան իպարէթ պուլունմուշ օլան վէ պինապէրին սանտրդա (գացատա) գօնուլան վէ անտէն ալընան մէպալիղ, թարիխլէրի, վէ մուխթասարճա օլարադ, քիմիլէրէ վէ նէ ճիհէթլէրտէն տօլաեը վէ ընիլիպ ալընարդլարը իլէ, քէզալիք «եէվմիեէ» տէֆթէրինին մատտէ նիւմէրօլարը (եէրլի եէրինճէ) դայտ վէ թահրիր իտիլիր։

Դ։ Հէր «իճմալ» թանզիմինտէ, «սանտրգ» տէֆթէրինին տախի, մուվազէնէսի թէտգիգ վէ թաթպիգ իտիլէրէք գաբաարլըր։ վէ պատէհու, խիլասաեը մէվճուտաթ (գացատա պուլունանլար) եազըլարադ, նէնիտէն տէվամ օլունուր։

(ԿԻՐԷՆ վէ ՀԸԴԱՆ մալէր տէֆթէրլէրինին չէքիլէրի իլէ, սուրէթի թանզիմլէրի)։

Ա։ Իչպու հէր իքի տէֆթէրին չէքիլէրի, ուժուրուն մուամէլաթընա, եանի ուժուրա կիրէն վէ չէրգան մալէրին ճինսլէրինէ կէօրէ օրանճաղընտան վէ պէօլէճէ, պիրիպիրինտէն ֆարգը օլամաեաճաղընտան, վէ դայտարը տախի, տէվամի սուրէթտէ ճէրեան իտէճէյինտէն, սահիֆէլէրինէ, 1, 2, 3 . . . սըրասը իւզերէ նիւմէրօլար գօնուլուր։

Բ։ Մէզքիւր տէֆթէրլէրին ֆասըլա թագսիմլէրի իսէ, մալէրին նէվ վէ ճինսլէրինէ նազարէն, պալըճա՝ թարիխ։ ատէտ։ դըյեէ։ տիրհէմ։ քիլօ։ զրրամ։ թօբ, եարտա։ արշըն։ բաքէթ։ տիւզիւնա։ վէ զայրիհիմ կիպի, էօլչիւ։ տարթը։ վէ մըզտարլարը վէ քէզալիք «եէվմիեէ» տէֆթէրինին մատտէ նիւմէրօլարը դայտ օլունմադ իւզրէ, մինասիպ ուսուլտա չէրգըլըրլար։

Գ։ Պու իքի տէֆթէր իլէ, «եէվմիեէ սաթըշ» վէ «արտիեէ» տէֆթէրլէրի արաընտա, բէք չօգ իրթիպաթ վէ ալագալար պուլունտուղունտան, մէղքիւր տէօրթ տէֆթէրլէրտէն պիրիսի, եախսա իքիսի զաեիա (ֆազլա) կիպի կէօրունիւր իսէտէ, ումուրուն ճէսամէթինէ նիսպէթլէ, թէէմին վէ թէհլիլի մուամէլէ իչիւն թաաեին ու պէեան իթմէքտէ օլտուղումուզտան, պու պապտէ հէր պիրէրլէրինին տախի, պաշդա պաշդա օլարադ, գուլլանըլմասը իճապ իտէր։ չու հալտէ, մէղքիւր «կիրէն» վէ «չէրգան» մալլէր տէֆթէրլէրինէ, մինասիպի վէճճ իլէ դայտարը իճրա վէ հէր պիր «իճմալ» թանզիմինտէ, մուվազէնէ վէ միւթապըգը մուամէլէ հասըլ օլտուղունտա, մէղքիւր դայտարը թէրգին իտիլիր (գաբաարլըր)։ չու գատար քի «կիրէն մալլէր» տէֆթէրինէ, մէվճուտ գալան քեաֆիֆէեի էմվալ եէնիտէն գայտ վէ թահրիր իտիլէրէք, հէր իքի տէֆթէրե պէ թէքրար պաշլանըպ տէվամ օլունուր։

(ԵԷՎՄԻԵԷ ՍԱԹԸՇ տէֆթէրլէրինին չէքիլ իլէ թանզիմի)։

Ա։ Պու տէֆթէր, սէր նամէսինտէն տախի անլայրլաճաղը իւզերէ, եէվմիեէ՝ բէրաքէնտէ վէ թօրտան սաթըշըն պէեանը իչիւն գուլլանըլաճաղընտան, տաեիմա վէ անճադ կիւդ պէ կիւն այրը այրը օլմադ սուրէթիյլէ տէվամ իտէճէեինտէն, հէր սահիֆէլէրինէ, 1, 2, 3, . . . սըրասընճա նիւմէրօլար վազ օլունուր։

Բ։ Սահիֆէնին յաղ թարաֆընտա, մէպլաղ իլէ քիւսուրաթ, վէ «եէվմիեէ» տէֆթէրինին մատտէ նիւմէրօլարը, վէ պագի գալան գըսմընա տախի, սաթըլան մալլէրին ճինս վէ մըզտարլարը, վէ —մինմքիւն օլտուղու մէրթէպէ— միւշթէրինին իսմ ու չէօհրէթի եազըլմադ իչիւն ֆասըլալար չիզիլիր։

Դ։ Հէր կիւն սահիֆէնին օրթա եէրինէ, թարիխ գօնուլուպ, սաթըշլար գայտ վէ ախշամլարը ճէմ վէ եա պիր գալէմ եախսա պիր գաչ գալէմտէ օլարադ (իճապը հալէ կէօրէ)։ «եէվմիեէ» տէֆթէրինէ վէ անտէն լազըմ կէլէն տիկէր տէֆթէրլէրէ նագլ ու թահրիր իտիլիր։

Դ։ Վէրէսիեէ սաթըշլարըն տախի։ միւնվալը մէշրուհ իւզերէ, «եէվմիեէ սաթըշ» տէֆթէրինէ գայտ վէ իշարէթլէ, մուամէլէսի իճրա օլունուր։

(Տէվամ)

Գ։ Գ։

Յուեուսնու ուժումիեէ միւտիրի Մ։ Նօպլէ ճէնապլէրի, էվվէլքի կիւն շարգ սիրաթ գաթարըյլա Ֆիլիպպէեէ կիթմիշտիր։

—Էտիրնէ ժանտարմա գօմանտանը, ֆէրիգ սաատ։ էտիպ բաշա հաղրէթլէրինին Յէրսաատէթէ կէլտիկի իշիտիլմիշտիր։

—Մէքթէպի թըպպիյեէի Շահանէ նազըրը մէրհում ֆէրիդ Սաիպ բաշանըն քիւչիւք մախսուսու Շէֆիգ պէյին, լէյլի՝ մէքթէպլիէտէն պիրինէ դայտ ու դապուլի խուսուսունա իրատէի Սէնիյէէ շէրէֆսաարը օլմուշտուր։

—Ինկիլթէրա սէֆիրի սըր Ֆիլիբ Գրօրի ճէնապլէրի, տիւնքի կիւն պիլճիւմլէ վիւքելայի ֆիխամ հաղարաթընը զէեարէթլէրինի գապուլ իթմիշտիր։

—Բէժի իտարէսինին կէչէն չուպաթ աեր հասըլաթը 169,000 Օսմանը լիրասընա պալիղ օլմուշտուր։ սապրգը 167,000 լիրա իտի։

—Սիվաս վիլայէթի իսթինաֆը ճէզա ըէյիսի, Ահմէտ Էտիպ պէյէ մաազուլիէթի մաաշը թախսիս պուլրուլմուշ տուր։

—Մուտուրնու գասապասընը գազան տէրէսի իւզերինտէ պուլանան թէրէտէն, թախմինէն 25 պին գըյեէ աղըրլըրընտա ճէսիմ պիր թաշ եուվարլանարագ, թէ սահիֆ իթթիկի պիր ճէվիզ աղաճըյա, Գաֆթան օղլու Ահմէտին խանէսինի երզմըշ վէ նուֆուսճա թէլէֆաթ օլմամըշտիր։

—Դայսէրիեէլի Սալիհ, մէճճուլ իւլ իսիմ պիր ըէֆիդիյէ, խասքէօյտէ Գալայճի պաղչէսինտէ սաքին, Իսակը էօնիւնէ չըգըպ, մէրգում Սալիհ գամասընը չէքերէք Իսակը սոլ գօլունտան ճէրհ իտէրէք, եէտինտէ պուլունան չանթասընը ախզու դասպ իլէ ֆիրար էյլէմիշլէր իսէտէ, գապըթա թարաֆընտան պիթ թաագիգ, եալընըզ մէրգում Սալիհ տէրտէսթ օլունմուշ տուր։

—Պօեապատ գաղաբընն, Ղազի տէրէ գարեէսինտէն, Դաբուսուզ օղլու Ահմէտին խանէսինտէն եանկը զուհուրիյէ, էշեա վէ զախիրէսի քեամիլէն եանտըղը կիպի, օն եալլարընտա պուլունան օղլունունտա եանտըղը իչար օլդնմուշ տուր։

—Պաղտատ, եէմէն վէ Սուրիեա վէ էրզրում վէ Մանասթըր վիլայեէթլէրի տախիլինտէ գուտուրմուշ հայվանլարտան ըսբրրլանլարը մահալլէրինտէ թէտավի իթմէք իչիւն հէմ մէրքեզը վիլայեէթլէրտէ վէ հէմտէ 3 ինճի վէ 5 ինճի վէ 6 ընճը վէ 7 ընճի օրտուի Հիւմայունլար մէրքէզլերի օլան Սէնաա վէ Պաղտատ վէ Շամ վէ Մանասթըր չէհիրլէրի իլէ 4 ինճի օրտուի Հիւմայունն մէրքէզի օլան Էրզինճան չէհրինտէ գուտուղ խասթալրգլար իչիւն պիր թէտավիխանէ թէէսսիսի, մէղքիւր թէտավիխանէլէրին պէհէրինէ ալէաթ ու էտէվաթ վէ սաեիրէ մէսարիֆի օլարադ պիր տէֆա ալէլումուշ 25000 էր, վէ տաեիմա սէնէվի պէհէրի իչիւն 30000էր ղր։ իթա վէ թախսիսի, վէ իչպու 30000էր ղր։ տախիլինտէ օլմադ իւզրէ պէհէր թէտավիխանէէ 100էր ղր։ մաաշլա պիրէր միւտիր թաեինի։ վէ պագը գալան մէպալիղին տախի մէսարիֆի սաեիրէեէ սարֆը խուսուսունա իրատէի Սէնիյէէ շէրէֆսաարը օլմուշտուր։

Իչպու 5 տարիւթթէտավի ի չիւն ինթիխապ օլունան 5 տարէրի թապիպ, տօգթ։ սաատ Զօէրօս բաշանըն թահթը իտարէսինտէ թէտավիխանէէտ սուրէթը մախսուսէտէ տէրտէսթը թալիմ պուլունմալարը յա, եազընտա Պապը Ալիտէն վիլաեաթը մէղքիւրէեէ կէօնտէրիլէճէքլէրտիր։

—Բազար կիճէսի սաաթ 4տէ, Պէյօղլունտա Վալիտէ Զէյմէսինտէ պիր շախս մաղթուլէն պուլունմուշ տուր։ իւզերի արանըլարգտա, պիր թաշ իլէ, իքի էրմէնիճէ սէնէտ զուհուր իթմիշ վէ մէրգում քիկիսէէէ նագլ իտիլիպ պիր չօգ քիմսէէ կէօսթէրիլմիշ իսէտէ քիմսէ թարաֆընտան թանըլմամըշ տը։

Գաթիլ քէմալի կէրմի իլէ արանըլմադտա պուլունմուշ տուր։

—Գանտիեէ աչղարընտա Իւնիօն նամ 3 տիրէքլի պէր Մաճարէէլէն կէմիսի զարգ ու թէլէֆ օլմուշ տուր։

Սանտալա աթըլան գարթան վէ թայֆէսի 5 կիւն տէնիզ իւզերինտէ չալգալանտրգտան ոսնրա, կիւճ հալ սալիմէն Գանտիեէ լիմանընա մուվասէլէթ իշզպիլիշլէր տիր։

—Էտիրնէ Բէժի նազրը սպատ։ Ալի Մոռհին պէյ էֆ։նին, նէզարէթի մէղքիւրէտէն իսթիֆա իլլէտիկի իշիտիլմիշ տիր։

ԽԱՐԻՃԻԵԷ

Բարիզտէ նէշր օլունան «Կալիճէանիս» նամ Ինկիլիզ դազէթասընն պէեանընա կէօրէ՝ Ինկիլթէրա գրալիցասը Վիգթօրիա հազրէթլէրի Իթալեատա իգամէթ իթտիյի էնատէ ըէէիսի վիւքէլա լօրտ Բօզպէրիեէ թագտիմ իտիլէն պիր նօթատա, մէսքիւքաթ գօնֆէրասընն, եէնիտէն թէչքիլի զըմընտա, հիւքիւմաթը սաեիրէ իլէ միւզաքէրէ իպպէրի, Ֆիօրէնցա չէհրինտէ միւարիէյհա գրալիցասը կիտիպ գիեարէթթ իտէճէք, վէ պու ֆըրսաթտան պիլ իսթիֆատէ Բօնաեա գատար սէյեահաթընա տէվամ իլէ, Ինկիլեա գրալը Ռումպէրթօ հազրէթլէրի, վէ ըէիսի վիւքէլա Մ։ Գրիսբի իլէ միւլագաթ իյլէեէճէք տիր։

Անվերս—Նիւ Եորգ չէհիրլէրի պէյնինտէ իշլէեէն Աբօլն նամ սէֆինէնին, թայֆա վէ հօլճուլարը իլէ պէրապէր զարգ ու թէլէֆ օլուպ, մաղրուգինին 50 գատար օլտուղու Անվերսատէն չէքիլէն պիր թէլէկրաֆնամէտէ պիլտիրիլմիշտիր։

Ռուսեա Զարընն Գըրըմա կիտէճէկի հագրընտաքի ռիվաեէթի՝ Ռուսեա դաղէթալարը թէքրիպ իտէրէք, միւշարէլէյհ Զարընն՝ Դավդասեատա Բօրժօմ չէհրինէ կիտէճէկինի եազրեօրլար իսէտէ վագթը հարէքէթի հէնուզ թաեին օլունամաեօր։

Սագսոնեա էհալիսինտէն եալընըզ եիւզտէ Զսի, վէ Նօրվէճեատա 3իւ, Պավիէրատա 4իւ, Շըվէտտէ 4իւ, Բրուսեատա 6սը, Ֆինլանտեատա 9ու, Ինկիլթէրատա 9ու Ֆրանսատա 9ու, Ավսթրեատա 23իւ, Իթալեատա 42սի, Ռուսեատա 78ի, Սըրպիատա 79ու, վէ Պուլղարիատա 85ի օգուստագ եավագ պիլմէմէքտէ իմիշլէր։

Պէլճիգա գրալը Լէօբօլտ հազրէթլէրի, թէպոլի հավա զընընտա, պիր միւտտէթ Իթալեանըն Սան Բէմօ պէլտէսինտէ իգամէթ իթմէք իւզրէ, կէչէն ճիւմաա կիւնիւ Պրուքսէլտէն հարաքէթ իթմիշ տիր։

Բամիր գրթասընն գապթընտան տօլաեի, Ռուսեա իլէ Զին արասընտա ճէրէեան իթմէքտէ օլան միւզաքէրաթըն նէթիճէլէնմէսի իմքեանը պուլունտուղու Բէթէրսպուրկատան եաղըմըշտը։

Մէէմուրիեէթի ֆէվզէլատէ իլէ Ֆաս հաքիմի հազրէթլէրինին նէզահինտէ պուլունան, Սբանեա հարպիեէ նազըրը, մարէշալ Դամբոս թարաֆընտան, պու քէրրէ Սբանեա պաշ վէքիլինէ չէբաիկի թէլէկրաֆա նազարէն, Ֆաս հաքիմի հազրէթլէրի մուգավէլէեի սուլհիեէ ագտ օլունտուգտան սոնրա, 3 կիւն միւտտէթլէ իճրա գըլընաճագ չէնլիքլէրտէ հազը պուլունմագ իւզրէ, քէնտիսինի ալը գօյմուշ օլտուղունտան, հէյեէթի սէֆարէթին անճագ մարտը 13ինտէ Մէրաքէշտէն հարէքէթ իտէճէկինի պէեան էյլէմիշտիր։

Նունանիսթանտա եէնիշէհիր պէյտէսինտէ, Անասթաս Բէթրօօլիս իսմինտէ պիրի, Թիֆէնքլէ դէրտաչը Աբօսթօլու ճէրհ ու թէլէֆ իթտիքտէն սոնրա, քէնտիսի բօլիս տաեիրէսինէ կիտիպ ճինաեէթինի իթիրաֆ իթմէքլէ թահթը թէվզիֆա ալընմըշտը։

Իւմիտ պուլունտա Մաղուա նամ մահէլլէ, պու քէրրէ դաեէթ միւհիմ ալթուն մատէնլէրի քէշֆ օլունտուղու խաբէր վերիլիէօր։

Ինկիլթէրանընն կէչէն սէնէքի հարպիեէ պիւտճէսի 17 միլեոն 800 պին 900 Ինկիլիզ լիրասընա պալիղ օլմուշ իտի, պու սէնէ, մէղքիւր պիւտճէ 18 միլեոն 81 պին Ինկիլիզ լիրասընա պալիղ օլաճագտը։

Լօնտրա թիճարէթ օտասը թարաֆընտան, Լօրտ Բօզպէրիեէ թագտիմ իտիլէն պիր նօթատա, մէսքիւքաթ գօնֆէրասընն, եէնիտէն թէչքիլի զըմընտա, հիւքիւմաթը սաեիրէ իլէ միւզաքէրէ ի-

տիլմէսի լիւղումու տէրմէեան գը լընմշաբը։

Սապրդ Ֆրանսա իմբէրաթօրիցասը Էօժէնի, կէչէն չարչէնպիհ կիւնիւ Ֆրանսաեա միւթէվէճճիհէն Լօնտրաան միւֆարէզ աթ իթ. միշ տիր։

Կէչէն չարչէնպիհ կիւնիւ ճէզայիրտե քեային միւսթաղնիմ սէ. վահիլինտե շիտտէթլի պիր գասբրղա զուհուբ իտէրէք, խասարաթը քիւլլիեէեի մուճիպ օլմուշ, վէ էզճիւմէ մէզքիւր լիման տախիլինտե պուլունան թէրսանէտե իշլէմէքտե օլան ամէլէտէն պիրիսինի պիր տալկա ալըպ կէօթիւրէրէք ղարդ օլմուշ, օլտուղու կիպի, բէք չօղ սէ. ֆինէլէր տախի ղարդ ու թէլէֆ օլմուշ տուր։

Արմանեա իմբէրաթօրու Վիլհէլմ հազրէթլէրիյլե Ավսթրեա իմբէրաթօրու Ֆրանսուա Ժօզէֆ հազրէթ. լէրի, կէլէճէք բազար կիւնիւ Ա. պացեատա միւլագաթ իտէճէքլէր տիր։

Ռուսեանդն խրտմէթի ասքէրի եէսինտե պուլունան բրէնս Լուի Պոնաբարթը, եախօտ, ախիրէն Բէթրէսպուրկա ազիմէթ իթմիշ օյան բրէնս Վիգթօր Պոնաբարթը, Ռուսեա ասըլզատէկեանընտան բրէնս Բոսորֆուն զըզըյլա նիշան լանաճաղը չաեի օլմուշ իսէտ, միւշարիւէյհ բրէնսին նամզէտլէնճէք վէ թէզէվվիւճ իտիլճէք եաշտա զըզը օլմասըզը ճիհէթլէ, շայիաի մէզքիւրէնին պի էսաս օլտուղու խապէր վէրիլիեօր։

Դօրէսբոնտանս Բոլիթիք ղազէթասընտա օգունտուղունա կէօրէ, Ֆրանսա մեարիֆ նազրը, Ռուսեատա իքինճի սընքֆ մէքթէպլէրտե, Ֆրանսըզ լիսանընը թալիմ ու թէտրիս իթտիրէճէք մուալլիմլէր եէ թիշտիրմէք իւզրէ, Բարիստե խուսուսի պիր մէքթէպի մուալլիմին թէէսիս իտէճէք, վէ պու մէքթէպ պու սէնէ չարֆընտա քիւշատ օլունաճագ տըր։

Ռուսեա իլէ ազատ իտիլէն թիճարէթ մուահէտէսինին ահքեամը նա, մարտըն 20սինտէն իթիբարէն բիտեէթ օլունաճագ տըր։

Ռումանեա իլէ Ինկիլթէրա պէյնինտե պիր իտաէի միճրիմին մուգավէլէնամէսիյլե, պիրտե թիճարէթ մարդալարընը հիմաեէսինէ տաեիր օլան մուգավէլե, կէչէն սալը կիւնիւ Պիւքրէշ խարճիեէ նէզարէթինտե, իքի հիւքիւմէթին մուրախասալարը պէյնինտե գարարկիրի իթիլաֆ օլարագ իմզա իտիլմիշ տիր։

ԳՈՒՏՈՒԶ ՊԻՐ ԴՈՒՐՏ

Մոսկուատան վարիա զլան պիր թէլէկրաֆանէզարէն, Քալուչկաեա էեալէթինտե միւտհիշ պիր գազա վուգու պուլմուշտուր։

Քօրբթի չըմէնարքէր գաթարը, պիր գուտուզ գուրտան ըսբրբլըմը 30 քիչիեի Մոսկուաեա կէթթիրմիշտիր, իշպու մէճրուհլարըն այտրգլարը եարէլէր տիլսուզ վէ էքսէրիսի տախի թէհլիքէլի պիր հալտէ տիր։

Գուտուզ գուրտ իլք տէֆա Բրիսգա գարիեէսինտե կէօրիւլիւպ, պիր իքի տագրդա զարքընտա 60 քիչինին իւսթիւնէ հիճճիւմ իտիպ, ըսբրմըշ, վէ պիրազ վագրթտան սօնրա օրտան կէչէն պիր տիւեիւն ճէօմաաթը իւզէրինէ տախի հիճիւմ իտիպ պէ թէքրար 11 քիչիեի ըսբրմըշտը։

Մէճրուհլարըն մրգտարը 60 քիչիեէ պալիպ օլուպ, էքսէրիսի վէ ֆաթ իթմիշտիր։

Մոսկուաեա իզամ օլուէնանլար Ալէքսանդրովսկի խասթախանէսին տէ Բասթէօր ուսուլի իւզրէ թէտավի օլունմագտա տըրլար։

Քալուկա նահիեէսինտե տախի գուրտ սիւրիւսիւ հէր ճիհէթլէրտէ կէզինմէքտէ օլտուղլարընտան էհալի գօրգուլարընտան գարիեէլէրտէն տիշարը չըգմաեա ճիւրաթ իթմէեօրլար։

---

28 ՍԷՆԷԼԻԲ ՎԷ 52 ՄԻԼԵՕՆԼՈՒԳ ՊԻՐ ՏԱՎԱ

Էվվէլքի ճումաա երթէսի կիւնիւ Պրիւքսէլ թիճարէթ մահքէմէսի, մուհիմ պիր տավանը հալի իլէ իշթիղալ իյլէմիշտիր։

Իշպու տավանը մէպտէի գուհուրու 1866 սէնէսի օլմաը վէ երլան եէեէն գուշունուն միտէմիւտտաինպիհին, 51,991,949 ֆր. ճալիպի հայրէթ օլտուղու կիպի, պունճա սէնէլէր զարֆընտա, ճէրէեան իտէն մուամէլաթտան թէրաքիմ իտէն էվրաղը քէսրէթու էնվաի, ատէթա պիր էվրաղ մահզէնի թէչքիլ իթմէքտե պուլունմուշտուր։

Տավաեի մէպհուսէնին էսասը շունտան իպարէթ տիր. Ռուսիա տէվլէթի թարիխի մէզքիւրտե Քիֆիֆէն Եալթաեա գատար պիր շըմէնտքէր խաթթը թէմմոտինէ գարար վէրիպ, խաթթը մէզքիւրուն ինչասընը պիր գաչ քիչիտէն միւրէքքեպ պիր հէյեէթի ֆէննի եէեէ հէվալէ իյլէմիշտիր, լաքին տէվլէթի միւշարիլէյհա իլէ հէյեէթի մէզքիւրէ միյանընտա թէաթի իտիլէն մուգավէլէնամէ մուճիպինճէ, խաթթըն 1870 թարիխինտե պիլ իթմամ իշլէթտիրիլմէեէ պաշլանաճաղը թէահիւտ իտիլմիշ օլտուղունտան, վէ հէյեէթի մէզքիւրէ իսէ սէրմաեէեն մէվճուտէ իլէ թարիխի մէզքիւրտե իթմամ, վէ իֆաի թէահիւտ իտէմէեէճէկինի ըէտտ իթմիշ օլտուղունտան, խարիճտէն չէրիք պուլմաղա լիւզում կէօրէրէք միհէնտիս Ֆիլովիլ կէբուհի վէ Դայիլ գումբան եասը իլէ ագտը չիրքէթ իտէրէք, նիհայէթ թարիխի մուայեէնտե խաթթը մէզքիւրու իքմալ իթմիշ օլտուղլարընտան, չիրքէթ մուամէլաթընըն թէսվիյեսինէ զրեամ, վէ ֆագաթ պու սըրատա պիրինճի չիրքէթ իլէ Դայիլ չիրքէթի արասընտա պիր իխթիլաֆը մուհիմ զուհուր իտէրէք, իշ մուհաքէմէեէ տուշմիշտիր, օ զէմանտան պէրու պիր գաչ տէֆա բուլեէթի տուվա հէյեէթի հաքէմիյեէեէ հէվալէ օլունմուշ իսէտ, հալի գապկի օլամատը կիպի պատէմա տախի թէմամէն հասմ ու ֆասլ իտիլինճէեէ գատար սէնէլէր կէչէճէկի զանն օլունուեօր։

ՄԻԹԷՆԷՎԻ

ԵՐԼԱՆ ԵԷՅԷՆ ԳՈՒՇ

Ճէնուպի Աֆրիգատա Ֆրէնքլէր թարաֆընտան «Քեաթիպ գուշու» տէնիլէն երլան եէեէն գուշ ուզագտան պիր երլան կէօրիէր կէօրմէզ, պիլա թէրէտտիւտ վէ պիլա իսթիճաբ օնա տօղրու եազլայը, վէ վուրաճագ գատար երլանընեանը նա եանաշտըզը սըրատա տէրհալ պաշընտաքի վէ պօյնունտաքի թիւյլերի տիքիլմիշ օլտուղու հալտէ, հիչ վագրթ զայլ իթմէեէրէք, աեաղըյլա պիր թէրմէ վուրուր։ Երլան գուշուն տարպէսինտէն իճ. թինագ իտիպ տէ քէնտի տէ գուշա վուրմաղա պաշլարսա, գուշ պիր գանատընը գալգան կիպի երլանա գարշը թուլթար, վէ պու սուրէթլէ երլանըն միւհլիք ազու տիշլերի ուզուն թիւյլերինէ գարշը կէլէրէք, քէնտինէ հիչ պիր զարարը մուճիպ օլմագսըզը, տէրհալ պիր թէրմէ տահա վուրուր։

Պու էսնատէ ճէնք խիթամ պուլմուշ օլուր, զիրա գուշ պիր տարպէտե երլանըն արզա քէմիեինէ զըրար, վէ երլանըն պօյնու վէ պաշընը աեաղընը ալթընա ալարագ էյիճէ սըզըշըրը, վէ օ զէման զաղասըյլա պիր տարպէ տահա վէրէրէք երլանըն իշինի պիթիրիր։ Սօնրա հիչ թէլաշ իթմէեէրէք, վէ երլանը հիչ բարէլէմէեէրէք, գուլբուզունտան պէտ իլէ եուրթմաղա պաշլար, վէ թամմ պաշընա կէլինճէ սոն տէֆա օլարագ, կիւեա սոն էլ վէտա տարպէսի օլմաղ իւզրէ, երլանըն պաշընը պիր տահա եէրէ վուրտուգտան սօնրա տախի եուրթու վէրիր։

Երպապը մէրագտան պիրինին երլան եէեէն գուշունուն միտէմիւտտաինպիհին, պիր իսլալի մշգտար չարանգտան իպարէթ պուլունմաղը երլան չէքիրկէսի իլէ սաեիր պիր թագըմ պէօճէքլէրտէն մատա, գօլ գատար ուզուն պիր երլան եէրինէ իւշ երլան, եէտի բարմագ ուզունլուզունտա օն պիր քէրթէնքէլէ, իքի բարմագ գուրթրինտե երմի պիր գաբլօմպաղա, եախօտ թապրի տիկէրլէ, եէտի պուչուգ աեագ երլան, ալթը պուչուգ աեագ քէրթէնքէլէ, իւշ պուչուգ աեագ գաբլօմպաղա, վէ պիր եարտա գատարտա էճնասը միւխթէլիֆէտէն մախլուգաթը սաեիրէ, չըգարմըշ օլտուղունա գագըլըրսա, անըն բէք չիշ պօղաղ գուշլարտան օլտուղու միւթէպէյեին օլուր։

Երլան եէեէն գուշ, զէհիրլի երլանլարը եօզ արտա թարիֆ էթմէսի եիմիզ սուրէթտէ մահվ ու թէլէֆ էթմէքլէ մէնաֆիի ուժումիյեէեէ զիեատէսիյլե խրտմէթ էթտիյի ճիհէթլէ, իւմիտ Պուրնունտա ֆէվգէլ ատէ օլարագ նազարը իթիպար վէ հիմաեէտե պուլունմագտատըր, չէօյլե քի հէր քիմ պու գուշտան պիրինի թէլէֆ իթսէ, նիզամէն միճաղաթա օղրար։ Վէ անըն երլանլարըն տիւշմէնի իւնվանընա լաեըգ օլտուղու խուսուսունաքի հագգընը իսպաթ ու թաստիգ իթմէք իչին, էկէր իգթիզա իթսէ, եիւզլերճէ չահիտլէր իգամէ օլունապիլիր։

Պունտան տահա զարիպի վարտը. չէօյլե քի, պու գուշ թավուգ, էօրտէք վէ սաեիր քիւմէս հայվանլարընը տէեիլ եալընըզ եուժուրթատան բէք զիեատէսիյլե հազզ իտէն երլանլարընը, անճագ սաեիր երրթընը գուշլարընը մազարթանտան թահթը մուհաֆազատա պուլունտուրմագ մագսէտիյլե թէրպիեէ տախի օլունապիլիր։

(Աւետարեր)

ԲԻՒՐՕ.

ԳԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱԸԸ

Մարտ 9

Գօնսօլիտե	Ղրշ.	փրյ.
Պու սապահ աշըլտը	26	6
Սէրի Ա. . . . Լ. Ի.	57	75
» Գ. . . . . » »	36	37
» Ս. . . . . » »	24	75
Թահվիլաթը Օսմանիյէ.	95	20
Շըմէնտըֆէր Ֆր.	107	1/2

ԱԳՍԻՕՆԼԱՐ

Պանգ Օթօման. . . Լ. Օ.	627	18
Գրէտի Լիոնէ . . . . »	787	50
Րէժի . . . . . » »	19	31 1/2
Թրամվայ Լր.	587	

ԱԳՃԷ ՖԻՆԱԹԼԱՐԸ

Օսմ. լիր. 100 ղրշ. տան	Ղրշ	Փր.
Սիմ մէճիտիյէ	108	10
Մէթալիք	96	
Պէչիք	102	20
Ալթընըզ	102	
Ղուրուշլուգ	102	
Զայրէկ	107	5
Եիուզլիք	101	
Ինկիլիզ լիրասը	110	15
Ֆրանսըզ »	87	31
Բօլ	90	
Թասֆիյէ	15	
Գարպօն դաեիմէսի . .	8	50

ԳԱՄՊԻՕ

Լօնտրա	110	25
Փարիզ	22	82

ՂԱԵԷԹ ԱԼԷԱ ՍԻԿԱՐԱ ՔԵԱՂԸՏԸ

Սիկարա քեաղրտճըլըզընտա քէսպի չէօհրէթ իթմիշ օլան Սամիկ էֆէնտի Պարտիզպանեան, պու քէրրե զաեէթլէ ալէա վէ ինճէ, վէ դաբաղը իւզէրինտե միւխթէլիֆ բօսթա բուլարը բէսիմէրինի հավի նէֆիս պիր սիկարա քեաղըտը մէյտանէ չըգարմըշ օլտուղունտան, քեաֆֆէյի էհլի մէրագլըլարը խ. թիմալլէրինի տավէթ իտէրիզ։

Սաբրյան մահելլէր

Պէօեիւք տէբօսու Բիգա Բաշխանընտա Ս. Ղ. Պարտիզպանեան մաղազասը։

Պէյօղլունտա պիզիմ թէաթրունուն իթթիսալինտե, թիւթիւնճիւ Մարգարեան էֆէնին տիւքքեանը։

Գալաթատա Գօմիսիօն խանը ալթընտա վագը Մ. Վրոյրուն մաղազասը։

ԳՐԱՍԵՆԵԱԿ ՀԱՇՈՒԱԿԱԼՈՒԹԵԱՆ

Առևտրական զանազան ճիւղերու և դատական խնդրոց և մասնաւորապէս տօմարակալութեան մէջ, փորձառութեամբը ծանօթ Յովհաննէս էֆէնտի Պօյաճեան իւր գրասենեակը հաստատած է ի Ղալաթա Քիւչիւք Միլլէթ խան թիւ 11—12. ուր պիտի զբաղի կնճռոտ հաշուոց կարգադրութեան և հաշտարարութեան, դատի ենթարկուելիք խնդրոց խորհրդատուութեան, վճարմանց դադարման պարագայի մէջ պահանջատերաց հետ համաձայնութեան, մասնաւորաց և ընկերութեանց տօմարակալութեան, թուրքերէն խմբագրութեան և թղթակցութեան խնդիրներով։

ՏՕԳԹՕՐ Ն. ՏԱՂԱՒԱՐԵԱՆ ԷՖ.

Պէյօղլուտա թէպէ պաշընտա իթալեա սէֆարէթխանէսի իթթիսալինտե վագը Տանտ Ռիա բասաժընտա իգամէթ իթմէքտե օլուպ, հէրնէվի քէյֆսիզլիքլէրին թէտավիսինէ վէ ալէլխուսուս իտարա վէ վէ ալաթը թէնասիւլիեէ վէ սինիրէ տաեիրէմրազէ պագմագտատըր։ Վէ հաֆթատա իւչ կիւն եանի բազարէրթէսի, չարշէմպիհ վէ ճիւմաա կիւնլէրի ալաթուրգա էօլլէնտէն սօնրա սաաթ 7տէն 10ա գատար քէյֆսիզ գապուլ իտիպ, վէ բէնճէչէնպիհ կիւնլէրիտե, մէզքիւր սաաթլարտա խայրաթ պագմագտատըր։

Տօքթ. Տաղաւարեան էֆ. սալը, բէնճէչէնպիհ վէ ճիւմա իրթէսի կիւնլէրի սաաթ 3տէն 4է գատար, Պահճէ գաբուսունտա Մէրամէթճեան էֆ. էճզախանէսինտե խասթէկեան թէտավի իթմէքտէտիր։

ՏՕԳԹՕՐ ԳԱՐԱ ԵՈՒՎԱՆ

Իտրար եօլու, պէօյրէք, գում, մէսանէ վէ ալէաթը թէնասիւլիեէ խասթալըգլարը իլէ, իլէլը էֆիբնճիեէ վէ տէրի խասթալըգլարընա մախսուս տօգթօր։

Գալաթատա Ա.յնալը լօգանթասը գարշըսընտա ֆօթօկրաֆխանէնին տէրունինտե սաաթ 6տան 11է գատար։ 48—14

Ա Զ Դ

Սիկառի ընտիր թուղթ

Սեփհականութիւն

Ազգ. Ս. Փ. Հիւանդանոցի

Կեդր. վաճառատուն Մ. Շիրինեան

Պոլիս Սուլթան Համամ,

աղբիւրին քով թիւ 10—14—16

Հոգաբարձութիւնս հրապարակ հանեց ի նպաստ Ազգ. Հիւանդանոցի, սիկառի ընտիր թղթեր, որոնք մէ տարակոյս չկայ բնաւ որ ամենէն դժուարահաճ ծխողներն իսկ գոհ պիտի լինին, իրենց գլանիկի ծուխովն և եթ 8—900 պատսպարելոց օգնելու գոհունակութիւնն ևս վայելելով։

Դժուար է գտնել ակից զատ միջոց մը որով մարդ թէ օգնէ և թէ մանաւանդ օգտուի, նիթապէս և ֆիզիքապէս, վասն զի Ազգ. Հիւանդանոցի սեպհական սիկառի թուղթն բացարձակապէս. լաւագոյն թուղթն է. աժանագոյն թուղթն է. օգտակարագոյն թուղթն է։ Կը գտնուի ամէն գլխաւոր ծխավաճառաց քով։ Ամէն տուփն և ամէն պրակ Հոգաբարձութեան կնիքն կը կրէ։

ԲԺԻՇԿ ՏՕԳԹ. ՍԷՐՎԻՉԷՆ ԷՖԷՆՏԻ

Գրեց

ՏՕԳԹ. ՎԱՀՐԱՄ Ց. ԹՈՐԳՈՄԵԱՆ

Ի բժշկական Համալսարանէ Բարիզու

Գին 7 ղ.

Ցիշեալ ազնիւ Տօքթէօրն, որ Ազգ. Հիւանդանոցի 190 օրինակ նուիրած է ի նպաստ հաստատութեանս պիտի վաճառուի։ Կը գտնուի բոլոր Հայ գրավաճառաց քով։

Կեդրոնատեղին է Հիւանդանոցի Հոգաբարձութեան գրասենեակը, Կ. Պոլիս, Մեծ Նոր խան մէջ. նայարկ թիւ 48,49,50։

ԹԱԱԼԻՄԻ ԳՐԱԱԹ

Պիրինճի գըսմը, եիրմինճի թապ,

Ֆիյ 100 բարա

Միւսահիհհի. մուալլիմ Նաճի

Միւէսսիս վէ միւրէթթիպի, քիթապճը

Առաքել

Վէ մէզքիւր քիթապըն իքինճի գըսմը

օնունճու թապ

Քէզալիք Ֆիյ 100 բարա

Օսմանլը մէքթէպլէրինտե օգունմագտա օլան պու քիթապլար զաեէթլէ կիւզել սուրէթտէ վէ ալէա քեաղըտ իւզէրինէ թապ իտիլիպ եալընըզ 100էր բարաեա սաթըլմագտա, վէ բէք չօղ գօլայանլայշըլը, վէ ատապ ուախլեագը հասէնէեէ տաեիր նասիհաթ վէ մալիումաթը միւֆիտեի միւնտէրիճ պուլունտուղունտան, քեաֆֆէյի սիւպեան մէքթէպլէրիմիզտե գըրաաթ իթտիրիլմէսինի խասսէթէն նասիհաթ վէ արզու իտէրիզ։

Մէզքիւր քիթապըն նէ մէրթէպէ նաֆի օլմասընա, մէրհումիւ. Ամալիմ Նաճի էֆէնտինին գալէմի բիւր չէրէֆինտէն կէչմիշ օլմասըյա, եիրմի վէ եիրմի պիրինճի տէֆա օլարագ թապ իտիլմիշ պուլունմասը, գաթ էն տէր գաթ չէհատէթ իտէպիլիր։

ՊԱՏԿԵՐ

ԱՇԽԱՐՀԻԿ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ

Հրատարակուեցաւ գործոյս Դ. մասն հետեւեալ բովանդակութեամբ.

Յաւելուած.—Յ. Գուրգէն

Հաւատօտ Պատմ. Հայ Մատենագրութեան.

Ա. ԺԱՄԱՆԱԿ. Գողթակ երգք.

Բ. ԺԱՄԱՆԱԿ. Մուտք.—Ս. Սահակ Պարթեւ.—Ս. Մեսրոպ Մաշտոց.—Գիւտ Հայ ալփագիտաց.—Երեց թարգմանիչք.—Ոսկեդար.—Գործք Երեց թարգմանչաց.

Գին 100 փարա

Կեդրոնատեղի գրատուն Պաղտատլեան Կ. Պոլիս Սուլթան Համամ 14.

Կը գտնուի նաեւ ամէն գրավաճառաց քով

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԵՑԱՒ

Օրիորդ Սաբեճիկ Հալէպլեանի

ՖՐԱՆՍԵՐԷՆ ԲԵՐԱԿԱՆ.

Նուվել մեթօտ

Ալֆապէթ Ֆրանսէզ

Դիմել առ Ս. ԴՈՒԹԵԱՆ

Գին 2 ղուրուշ

Պու Ֆրանսըզճա քերական բէք կիւզել տիր. միւէլլիֆի Օրիորդ Հալէպլեանը օլ պապտէ թէպրիք իտէրիզ։